## የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን

# የምግብ ላኪ፣ አስመጭና ጅምላ አከፋፋይ ድርጅቶች

# ቁጥጥር መመሪያ

ነሐሴ 2004 ዓ.ም.
አዲስ አበባ

## ማውጫ


መግቢያ-----------------------------------------------------------------------------------------------------1

### ክፍል አንድ

### ጠቅላላ

1. አ ß ` `°e ............ 2
2. ትርጓሜ ............ 2
3. ዓላማ ............ 4
4. የተፈፃሚነት ወሰን ............ 4

### ክፍል ሁለት

### ስለ ብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት

5. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ መስጠት ............ 5
6. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የማያሰጡ ሁኔታዎች ............ 5
7. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ነጥብ አሰጣጥ ............ 6
8. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ ማይጠየቅባቸው ሁኔታዎች ............ 6
9. የአድራሻ እና የባለቤትነት ለውጥ ስለማድረግ ............ 6
10. ምትክ ስለ መስጠት ............ 7
11. S l እድሳት ............ 7
12. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አቀማመጥ ............ 8

### ክፍል ሶስት

### ስለ ምግብ ማከማቻ ቦታ አሰራርና አስፈላጊ ግብአቶች

13. የምግብ ንግድ ድርጅት ስለ ሚቋቋምበት አካባቢ ............ 8
14. የምግብ ማከማቻው ህንፃና አሰራር ............ 8
15. ስለ አስፈላጊ ቁሳቁሶች ............ 9

### ክፍል አራት

### የምግብ ንግድ ድርጅት ሰራተኞች ሞያ፣ ጤንነትና ንፅህና

16. ስለ ምግብ ቴኪኒካል ባለሞያ ............ 11
18. ስለ ምግብ ሽያጭ ሰራተኛ ጤናና ደህንነት ............ 12

### ክፍል አምስት

### ምግብ ወደ አገር ውስጥ ስለማስገባትና ወደ ውጭ አገር ስለ መላክ

19. ምግብን ወደ ሀገር ውስጥ ስለማስገባት ............ 12
20. በጤና ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች ............ 14

21. በምግብ ጥራት ምርመራ ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች ........................ 14
22. በምግብ ሽያጭ ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች ................................ 15
23. ስለ ምግብ የመጠቀሚያ ጊዜ ..................................................................................... 15
24. በምግብ ማሸጊያ ገላጭ ፅሑፍ ላይ መኖር ስላለበት መረጃ ........................................ 16
25. ምግብን ወደ ውጭ ሀገር ስለ መላክ ........................................................................... 18

ክፍል ስድስት

ስለ ምግብ ማከፋፈል፣ማከማቸትና ማጓጓዝ

26. ምግብ ስለ ማከፋፈል ................................................................................................ 19
27. ስለ ምግብ አከመቻቸትና አያያዝ ሁኔታ ...................................................................... 19
28. ምግብ ስለ ማጓጓዝ .................................................................................................. 20

ክፍል ሰባት

አስተዳዳራዊ እርምጃዎች

29. ማስጠንቀቂያ ስለ መስጠት ........................................................................................ 21
30. ስለ እገዳ ............................................................................................................... 21
31. ስለ ስረዛ ................................................................................................................ 22
32. ምግብን ሰለ መያዝ ................................................................................................... 23
33. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ መመለስ ......................................................... 23
35. ምግብ ለሌላ አካል ስለማስተላለፍ ............................................................................... 24
36. ምግብ ከገበያ ላይ ስለ መሰብሰብ /Product recall/ .................................................... 24
37. በጥቅም ላይ ስለማይውሉ ምግቦች አወጋገድ ............................................................... 25
38. ስለ አስተዳዳራዊ እርምጃ እና ቅሬታ አቀራረብ ............................................................ 25

ክፍል ስምንት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

39. የምግብ መረጃ ስለ መያዝ .......................................................................................... 26
40. ምግብ ስለ ማስተዋወቅ ............................................................................................. 26
41. መረጃ ለሕዝብ ይፋ ስለ ማድረግ .............................................................................. 26
42. ስለ አግልግሎት ክፍያ ............................................................................................... 27
43. የመተባበር ግዴታ ..................................................................................................... 27
44. ተፈፃሚነት የማይኖራቸው መመሪያዎች ..................................................................... 27
45. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ ........................................................................................ 27

አዝሎች---------------------------------------------------------------------------------------------28-39

## መግቢያ

በምግብ ንግድ ሥራ ላይ የተሰማሩና የሚሰማሩ ድርጅቶች የሚልኩት፣ የሚያስመጡት ወይም የሚያከፋፍሉትን ምግብ ጥራትና ደህንነቱን በማረጋገጥ የህብረተሰቡን ጤና መጠበቅ አስፈላጊ በመሆኑ፤

ወደ ሀገር ውሰጥ የሚገቡ ምግቦች ጥራታቸውንና ደህንነታቸው የተረጋገጡና አስፈላጊ መስፈርቶችን ያሟሉ መሆናቸውን ማረጋገጥ አስፈላጊ በመሆኑ፤

ልዩ ቁጥጥር በሚያስፈልጋቸው ምግቦች ላይ በተለየ መልኩ ቁጥጥር ለማካሄድ የሚያስችል ስርዓት መዘርጋት አስፈላጊ በመሆኑ፤

ማንኛውም በምግብ ንግድ ስራ ላይ ለሚሰማራ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት መስጠት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 አንቀፅ 55 (3) መሰረት ይህ የምግብ ላኪ፣ አስመጪና ጅምላ አከፋፋይ ድርጅቶች ቁጥጥር መመሪያ ወጥቷል፡፡

## ክፍል አንድ

## ጠቅላላ

### 1. አ ß ` `°e

Ã l *መመሪያ* “የምግብ ላኪ፣አስመጪና ጅምላ አከፋፋይ ድርጅቶች ቁጥጥር *መመሪያ* ቁጥር 3/2004” }wKA K፡Öke Ãችየ LM::

### 2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠዉ ካልሆነ በስተቀር በዚህ *መመሪያ* ዉስጥ፡-

1) “ምግብ” ማለት በአዋጁ አንቀፅ 2 ንዑስ አንቀፅ (1) ስር የተሰጠው ትር¹ሜ እንደተጠበቀ ሆኖ በምግብ አምራች ድርጅት ተመርቶ ከአንድ ክልል በላይ ወይም ለውጭ አገር ገበያ ሽያጭ የተዘጋጀ ምርት ነው፤

2) “የተጨረረ ምግብ“ ማለት በምግብ ውስጥ የሚገኙ ጎጂ ባክቴሪያዎችንና ሌሎች ተህዋስያንን በመግደል የቆይታ ጊዜውን ለማራዘም በጨረራ ሀይል የታከመ ምግብ ነው፤

3) “ተጨማሪ ምግብ” ማለት ማንኛውም መደበኛ አመጋገብን የንጥረ ምግብ ፍላጎት ለማሟላት የሚዘጋጅ የንጥረ ምግብ ወይም ፊዚዮሎጂካል ውጤት ያላቸው የቫይታሚን ወይም የማዕድን ወይም የሌሎች ንጥረ ነገሮች በነጠላ ወይም በጣምራ የሚገኙበትና በተወሰነ መጠን እንዲወሰድ ታስቦ በካፕሱል፣ በእንክብል፣ በዱቄት፣ በፈሳሽ፣ በጠብታ ወይም በሌላ ተመሳሳይ ሁኔታ የሚዘጋጅ ምግብ ነው ፤

4) “የጨቅላ ሕጻን ምግብ” ማለት ከእንስሳ ወይም አትክልት የሚገኝ ወተት ወይም ወተት መሰል ውጤት ሆኖ አግባብ ባለው የጨቅላ ሕጻን ምግብ ደረጃ መሰረት በፋብሪካ የተዘጋጀና ከውልደት እስከ መጀመሪያዎቹ ስድስት ወር እድሜ ውስጥ ላለ የጨቅላ ሕጻን የንጥረ ምግብ ፍላጎትን ለማሟላት የተዘጋጀ ምግብ ነው፤

5) “የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት” ማለት  በምግብ ንግድ ሥራ ላይ የሚሰማራ ድርጅት አስፈላጊውን ድርጅታዊ መስፈርት አሟልቶ ሲገኝ በባለሥልጣኑ የሚሰጥ የሥራ ፈቃድ ነዉ፤

6) #¾UÓw ንÓÉ ድርጅት$ TKት ከአንድ ክልል በላይ ለሆነ ፍጆታ የሚውል UÓwና ¾UÓw Ø_  n-ችን በSL¡' በTeS×ት ወይም በጅምላ ማከፋፈል ስራ ላይ የተሰማራ ተቋም ነው፤

7) #ምግብ ላኪ” ማለት በሀገር ዉስጥ የተመረቱ ምግቦች በየብስ፣ በባሕር ወይም በአየር ከኢትዮጵያ ዉጭ የሚልክ ሰው ነዉ፤

8) “ምግብ አስመጪ” ማለት ከሀገር ዉጭ የተመረቱ ምግቦችን በየብስ፣ በባሕር ወይም በአየር ወደ ሀገር ዉስጥ አስገብቶ የሚያከፋፍል ሰው ነዉ፤

9) “ምግብ ጅምላ አከፋፋይ” ማለት በሀገር ዉስጥ በፋብሪካ ደረጃ የተመረተ ወይም ከሀገር ዉጭ የተመረተ ምግቦች ከምግብ አስመጪና አምራች ድርጅት ተረክቦ ለምግብ ቸርቻሪዎች  የሚያከፋፍል ሰው ነዉ፤

10) “እገዳ” ማለት በምግብ ንግድ ሥራ ላይ የተሰማራ ሰው ባለስልጣኑ  ያወጣቸውን ተለይተው የተቀመጡ መስፈርቶች ባለማክበሩ ምክንያት በዚህ መመሪያ መሰረት ለተወሰነው ጊዜ  ከምግብ ንግድ ሥራው ታግዶ እንዲቆይ የሚደረግበት አስተዳደራዊ እርምጃ ነዉ፤

11) “ስረዛ” ማለት በምግብ ንግድ ሥራ ላይ የተሰማራ ሰው ባለስልጣኑ ያወጣቸዉን ተለይተው የተቀመጡ መስፈርቶችን ባለማክበሩ ምክንያት በምግብ ንግድ ሥራ ላይ እንዳይሰማራ ለማድረግ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን በመሰረዝ የሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ነው፤

12) “የጤና ምስክር ወረቀት” ማለት እንደቅደም ተከተሉ ወደ አገር ውስጥ ለሚገቡ ወይም ወደ ውጪ ለሚላኩ ምግቦች አግባብ ካለው የውጪ አገር አካል  ወይም በባለሥልጣኑ የሚሰጥ የምግቡን ደህንነትና ጥራት የሚያረጋግጥ ሰነድ ነው፤

13) “የምግብ ጥራት ምርመራ ማረጋገጫ ሰርተፊኬት” ማለት እንደቅደም ተከተሉ ወደ አገር ውስጥ ለሚገባ ወይም ከአገር የሚወጣ ወይም በአገር ውስጥ ለሚመረት ምግብ

ይዘቱን የሚገልጽና ደህንነቱን የሚያረጋግጥ አግባብ ባለው የውጪ አገር አካል ወይም በባለሥልጣኑ የሚሰጥ ሰነድ ነው፤

14) “የቴክኒክ ባለሙያ” ማለት የምግብ ንግድ ድርጅት በሚያስመጣው ወይም በሚልከው ወይም በሚያከፋፍለው ምግብ ከምግቡ ደህንነትና ጥራት ጋር በተያያዘ ሁኔታ ለሚሰሩ ማንኛውም ስራ በበላይነት የሚመራና የሚቆጣጠር ሰው ነው፤

15) “የዕቃ ዝርዝር መግለጫ ሰነድ” ማለት በጤና ምስክር ወረቀቱ የተጠቀሱ ወደ አገር ውስጥ የገቡ ምግቦች ዝርዝር ማለት ነው፤

16) “ባለስልጣን” ማለት የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን ነው፤

17) “አዋጅ” ማለት የምግብ፣ የመድyኒትና የጤና ክብካቤ አሰተደደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 ነው፤

18) “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤

19) በአዋጁና በደንቡ ላይ የተቀመጡት ትርጓሜዎች በዚህ መመሪያ ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡

## 3. ዓላማ

የዚህ መመሪያ ዋና ዓላማ በምግብ ላኪ፣ አስመጪና ጅምላ አከፋፋይ ሥራ ላይ የተሰማሩ ድርጅቶች የሚልኩትን፣ የሚያስመጡትን ወይም የሚያከፋፍሉትን ምግብ ጥራቱንና ደህንነቱን በማረጋገጥ የህብረተሰቡን ጤና ለመጠበቅ ነው፡፡

## 4. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በሀገሪቱ በምግብ መላክ፣ ማስመጣትና ጅምላ ማከፋፈል ስራ የተሰማሩና የሚሰማሩ ድርጅቶች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

## ክፍል ሁለት

## ስለ ብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት

### 5. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ መስጠት

1) ¥N¾WM ሰዉ ከባለሥልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ MSKR wrqT úÃg" bምግብ መላክ ፣ ማስመጣት ወይም ማከፋፈል ንግድ ሥራ ላይ ms¥‰T xYCLM፡፡
2) የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማግኘት የሚያመለክት ማንኛውም ሰው በዚህ መመሪያ ክፍል ሶስትና አራት ስር የተጠቀሱትን መስፈርቶች ካሟላ በኋላ በአዝል አንድ ስር የሚገኘው የማመልከቻ ቅፅ በመሙላት ለባለሥልጣኑ ማቅረብ አለበት፡፡
3) ማመልከቻዉ የተሟላ ከሆነ ባለሥልጣኑ ከሁለት አባላት ባላነሰ የተቆጣጣሪ ቡድን ድርጅቱ ለመጀመሪያ ጊዜ ያለክፍያ XNÄ!¬Y ÃdRULÝÝ
4) ባለስልጣኑ ድርጅቱ አስፈላጊውን m | fRT ¥à§ቱ ከተረUg-Â የአገልግሎት ክፍያ ከከፈለ yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqቱን በሶስት ቀናት ውስጥ የመስጠት ግዴታ አለበትÝÝ
5) bz!H mm¶Ã xNq} 6 §Y ytzrz„T መሰረታዊ ሁኔታዎች መካከል አንዱ ቢጓደል yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqT አይሰጥምÝÝ çñM DRJtÜ ¥à§T ÃlbTN h#n@¬ãC በፅሁፍ XNÄ!Ãà§ tnGéT µà§ና ተገቢዉን ክፍያ በመክፈል በድጋሚ l!¬ይለት YC§LÝÝ

### 6. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የማያሰጡ ሁኔታዎች

ማንኛውም የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማግኘት የሚያመለክት፡-

1) የምግብ ማከማቻ ክፍል ከሌለ፤
2) የማከማቻ ክፍሉ ግድግዳና ወለል ለማፅዳት ምቹ ካልሆነ፤
3) የማከማቻ ክፍሉ በቂ የብርሃንና የአየር ዝውውር ከሌለው፤

4) ድርጅቱ የቅዝቃዜ ሰንሰለት መጠበቅ የሚያስፈልጋቸውን ምግቦችን የሚያከማች ከሆነ ምግቡ ለማከማቸትና ለማጓጓዝ የሚያስችል የማቀዝቀዣ መሳሪያ ከሌለው፤
5) እንደ ምግቡ ባህሪይ ለማስቀመጥ የሚያስችሉ መደርደሪያዎች ወይም ፓሌቶች ካልተሟሉ፤ ወይም
6) በመስፈርቱ ላይ የተቀመጠ የቴክኒክ ባለሙያ ካልተሟላ

የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ሊያገኝ አይችልም፡፡

## 7. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ነጥብ አሰጣጥ

1) የዚህ መመሪያ አንቀፅ 6 እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማግኘት በመመሪያው ላይ የተቀመጡትን መስፈርቶች ቢያንስ 60% ማሟላት አለበት፡፡
2) ድርጅቱ በኢንስፔክሽን ወቅት ለሚገኙ ማንኛውም ክፍተቶች በተሰጠው የጊዜ ገደብ መሰረት እንዲያሟላ ከባለስልጣኑ ኢንስፔክተሮች ጋር በአዝል 3 ላይ የተቀመጠውን የመተማመኛ ስምምነት ሰነድ መሰረት የመፈፀም ግዴታ አለበት፡፡
3) ድርጅቱ በገባው የመተማመኛ ስምምነት ሰነድ መሰረት ክፍተቶቹ በተቀመጠላቸው የጊዜ ገደብ ካልተሟሉ እንደአግባቡ አስተዳዳራዊ እርምጃ ይወሰድበታል፡፡

## 8. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ ማይጠየቅባቸው ሁኔታዎች

ከባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ሳያስፈልግ ምግብ ወደ አገር ዉስጥ ለማስገባት ወይም ወደ ዉጭ ለመላክ የሚቻለዉ ቀጥሎ በተዘረዘሩት ሁኔታዎች ብቻ ነው!

1) ለግለሰብ ጠቀሜታ የሚውል ምግብ፤
2) ለሳይንሳዊ ምርምር የሚውል ምግብ፤
3) ለሰብዓዊ እርዳታ የሚውል ምግብ፤ እና
4) ለዲፕሎማቲክ ሚሲዮኖች አገልግሎት የሚውል፡፡

## 9. የአድራሻ እና የባለቤትነት ለውጥ ስለማድረግ

¥N¾WM የምግብ ንግድ ድርጅት ባለስልጣኑን ሳያስፈቅድ ድርጅቱ የብቃት ማረጋገጫ ቀምስክር ወረቀት ካገኘበት አድራሻ ወደ ሌላ አድራሻ ማ²wR ወይም የባለቤትነት ለውጥ ማድረግ የተከለከለ ነው፡፡

## 10. ምትክ ስለ መስጠት

DRጅቱ yts-W yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqT ytb§¹bT wYM y-ÍbT ከሆነ MTK l!Ãgኝ የሚችለው፡-

1) ድርጅቱ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ የተበላሸበት ከሆነ የተበላሸዉን የምስክር ወረቀት ሲመልስ፣
2) ድርጅቱ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ የጠፋበት ከሆነ የጠፋበት ስለመሆኑ የሚገልፅ ከፍትህ አካል ማረጋገጫ ሲያቀርብ እና
3) አስፈላጊውን የአገልግሎት ክፍያ ሲከፍል፣

ይሆናል፡፡

## 11. Sl እድሳት

1) ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት የብ”T ¥rUgÅ MSKR wrqቱ ሊታደሰለት የሚችለዉ የምስክር ወረቀቱ ካልታገደ፣ ካልተሰረዘ ወይም ድርጅቱ በራሱ ፈቃድ ስራዉን ካላቋረጠ ብቻ ይሆናል፡፡
2) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) እንደተጠበቀ ሆኖ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ የሚታደሰው፤
   ሀ) በባለስልጣኑ ለዚህ ስራ ዘርፍ የወጡ መመዘኛዎች የተጠበቁ ስለመሆናቸው በባለስልጣኑ ተቆጣጣሪዎች በዓመታዊ ኢንስፔክሽን ሲረጋገጥ፣
   ለ) በየአመቱ ከሐምሌ እስከ ነሐሴ ባሉ ሁለት ተከታታይ ወራት ከቀረበ፤
   ሐ) ተገቢው የአገልግሎት ክፍያ ሲከፍል

   ይሆናል፡፡
3) በዚሁ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ (2) (ለ) በተቀመጠው የጊዜ ገደብ ዉስጥ የምስክር ወረቀቱ ካልታደሰ በየወሩ 50% ተጨማሪ ቅጣት በመክፈል ለሚቀጥሉት ሁለት ወራት ማሰዳስ ይችላል፡፡

4) የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ (3) መሠረት ካይታደስ ከቀረ እንደተሰረዘ ይቆጠራል፡፡

## 12. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አቀማመጥ

ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የተሰጠው የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የዋናውን ቅጅ ሁልጊዜ በግልፅ በሚታይ ቦታ ማስቀመጥ አለበት፡፡

# ክፍል ሦስት

# ስለ ምግብ ማከማቻ ቦታ አሰራርና አስፈላጊ ግብአቶች

## 13. የምግብ ንግድ ድርጅት ስለ ሚቋቋምበት አካባቢ

ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የሚቋቋምበት አካባቢ የሚከተሉትን ሁኔታዎች የሚያ J ላ መሆን አለበት$

1) ከነብሳት መራብያ፣ ቆሻሻ መጣያ፣ ኬሚካልና መርዝ ከሚከማችባቸው ቦታዎች እንዲሁም በአጠቃላይ ምግብን ሊበክሉ ከሚችሉና በሰው ጤናና ደህንነት ላይ አደጋ ከሚያስከትሉ ነገሮች ተጋላጭ ያልሆነ እና
2) የመሰረተ ልማት አውታሮች ማለትም እንደ መብራት፣ ውሀ፣ ስልክና መንገድ የተሟሉለት መሆን አለበት፡፡

## 14. የምግብ ማከማቻው ህንፃና አሰራር

1) የማከማቻ ክፍሉ ህንፃ ከሚከማቸው ምግብ ባህሪይ አንፃር የምግብ መበከል የማያመጣና በምርቱ ጥራት ላይ ተፅእኖ በማያሳድር መልኩ የተገነባ መሆን አለበት፡፡
2) ህንፃው ከድንጋይ፣ ከብሎኬት፣ ከሸክላ ወይም ሌሎች በክፍሉ ሙቀት ላይ ተፅእኖ ሊያሳድሩ ከማይችሉ ነገሮች የተሰራ ሆኖ ልሙጥ መሆን አለበት፡፡

3) የምግብ ማከማቻ ክፍል ስፋት እንደሚከማቸው የምግብ መጠንና ዓይነት በቂ ሆኖ የተለየ የምግብ ማከማቻ ክፍልና ጥቅም ላይ የማይውል ምግብ ማቆያ ቦታ ሊኖረው ይገባል፡፡
4) ማከማቻ ክፍሉ እንደየ ምግቡ ባህሪይ ለማከማቸት በሚያመች መልኩ የተለያየ ወይም የተከለለ መሆን አለበት፡፡
5) የህንፃው በርና መስኮት ነፍሳት፣ ቆርጣሚ እንስሳትና ሌሎች ምግቡን ሊበክሉ ከሚችሉ ነገሮች በማያስገባ መልኩ የተገነባ መሆን አለበት፡፡
6) የማከማቻ ክፍሉ ወለል በሲሚንቶ ኮንክሪት፣ ሴራሚክ ወይም ሌላ ተመሳሳይ ማቴሪያል የተሰራ ሆኖ በቀላሉ ሊፀዳ የሚችልና ውሀ በማያቁር መልኩ የተሰራ መሆን አለበት፡፡
7) የማከማቻ ክፍሉ ግድግዳ በቀላሉ ሊፀዳ የሚችል ሆኖ ልሙጥ መሆን አለበት፡፡
8) የክፍሎቹ ጣሪያ ሙቀት ሊቀንስ ከሚችል ማቴሪያል የተሰራ ሆኖ ቀጥተኛ የፀሐይ ብርሃን የማያስገባ መሆን አለበት፡፡
9) ክፍሎቹ በቂ ብርሀንና የአየር ዝውውር ሊኖራቸው ይገባል፡፡
10) የድርጅቱ ወይም የጋራ የሆነ መፀዳጃ ቤት መኖር አለበት፡፡

## 15. ስለ አስፈላጊ ቁሳቁሶች

1) በምግብ መደርደሪያ ላይ ሊቀመጡ የሚችሉና ክብደት የሌላቸው ምግቦች መደርደሪያ ከመሬት ቢያንስ 20 ሴ.ሜ ከፍ ብለው፣ ከግድግዳው ቢያንስ 20 ሴሜ ርቀው፣ ከጣሪያዉ ቢያንስ 30 ሳ.ሜ ዝቅ ብለው እንዲሁም በመደርደሪያዎቹ መካከል ቢያንስ አንድ ሜትር ተራርቀው የተቀመጡ መደርደሪያዎች መኖር አለባቸው፡፡ ያለ መደርደሪያ ለሚቀመጡ ምግቦች ከመሬት ቢያንስ 20 ሴንት ሜትር ከፍ ብለው የተሰሩ ፓሌቶች መኖር አለባቸው፡፡
2) እንደየ አከባቢው ሁኔታ የክፍሎቹን የአየር ዝውውር ለመቆጣጠር የሚያስችል ቬንትሌተር ወይም የአየር ኮንድሽነር መኖር አለበት፡፡
3) በድርጅቱ ውስጥ ከምግብ ጋር ንክኪ የሚኖራቸው መሳሪያዎችና መደርደርያ እቃዎች ከዝገት የፀዱና ምግብን ሊበክሉ የማይችሉ መሆን አለባቸው፡፡
4) ምግቡ ለእይታ የሚቀርብበት ወይም የሚቀመጥበት ማቴሪያል በቀላሉ ሊፀዳና ሊታጠብ የሚችል፣ ከዝገት የፀዳ እንዲሁም ለቀጥተኛ የፀሀይ ብርሀን የተጋለጠ መሆን የለበትም፡፡

5) የተረፈ ምርትና የደረቅ ቆሻሻዎች ማጠራቀሚያ ክዳን ያለው መሆን አለበት፡፡
6) በድርጅቱ ውስጥ ለሚነሳ ድንገተኛ የእሳት አደጋ መከላከያ መሳርያ ሊኖረው ይገባል፡፡
7) ድርጅቱ የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ መስጫ መሳሪያ (first aid kit) ሊኖረው ይገባል፡፡
8) ድርጅቱ እንደየ ስራ ባህሪውና የምግቡ ዓይነት የሰራተኞች የደህንነት መጠበቂያ ቁሳቁስ ሊኖረው ይገባል፡፡
9) ድርጅቱ የቅዝቃዜ ሰንሰለታቸውን መጠበቅ ያለባቸውን ምግቦች የሚያከማች ከሆነ የምግቡን ቅዝቃዜ ሰንሰለት ለመጠበቅ የሚያስችል ማቀዝቀዣ መሳሪያዎች የተገጠመለት ክፍል ወይም ራሱን የቻለ ማቀዝቀዣ እንዲሁም ምግቡን ለማጓጓዝ የሚያስችል ማቀዝቀዣ መሳሪያ የተገጠመላቸው ተሽከርካሪዎች ሊኖሩት ይገባል፡፡
10) ድርጅቱ የተለያዩ የማቀዝቀዣ መሳሪያዎች የሚጠቀም ከሆነ አማራጭ የሀይል ምንጭ ሊኖረው ይገባል፡፡
11) ድርጅቱ እንደ ስጋ፣ የተዘጋጁ ምግቦችና የመሳሰሉትን የሚያከማች ከሆነ በማከማቻ ክፍሎቹ መግቢያ በር አከባቢ ላይ የበራሪ ነፍሳት መያዣ መሳሪያ (insect-trap) ሊኖረው ይገባል፡፡
12) ድርጅቱ የሚያከማቸው ምግብ ስጋ ከሆነ የስጋ መስቀያዎቹ ከመሬት ቢያንስ አንድ ሜትር ከፍ ብለው፣ ከጣሪያዉ ቢያንስ 50 ሳ.ሜ ዝቅ ብሎው፣ ከግድግዳው ቢያንስ 40 ሴንቲ ሜትር ርቀው፣ በመሀከላቸው ደግሞ ቢያንስ አንድ ሜትር ተራርቀው የተቀመጡ መሆን አለባቸው፡፡
13) ድርጅቱ ትኩስ አትክልት፣ ፍራፍሬና የመሳሰሉትን ምግቦች የሚያከማች ከሆነ ምግቡን ከቦታ ቦታ ለማ፣፣ዝ ወይም ለማከማቸት የሚያስችል ከፕላስቲክ ወይም ከእንጨት የተሰሩ ሳጥኖች ሊኖሩት ይገባል።

## ክፍል አራት

## የምግብ ንግድ ድርጅት ሰራተኞች ሞያ፣ ጤንነትና ንፅህና

### 16. ስለ ምግብ ቴኪኒካል ባለሞያ

1) ማንኛውንም የምግብ አስመጪ፣ ላኪ ወይም ጅምላ አከፋፋይ ድርጅት በቴክኒካል ሀላፊነት የሚመራው ሰው ቢያንስ በአዲሱ የትምህርት ፖሊሲ 10ኛ ክፍል ወይም በድሮው የትምህርት ፖሊሲ 12ኛ ክፍል ያጠናቀቀና ከዚያ በላይ መሆን አለበት፡፡

2) የቴክኒክ ባለሙያው ስለ ምግብ አያያዝ፣ አጠባበቅና እንዲሁም በምግብ ስለሚተላለፉ በሽታዎች መሰረታዊ እውቀት ሊኖረው ይገባል፡፡

3) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) እንደተጠበቀ ሆኖ ድርጅቱ ተጨማሪ ምግቦችና የጨቅላ ህፃናት ምግቦችን የሚያስመጣ፣ የሚልክ ወይም የሚያከፋፍል ከሆነ የድርጅቱን |‰ በቴክኒክ `§ðnT y ¸ m‰W ባለሙያ በምግብ ሳይንስና ድህረምርት ቴክኖሎጂ፣ በምግብ ቴክኖሎጂ፣ በምግብ ሳይንስና ኒዩትሪሽን፣ በአፕላይድ ኬሚስትሪ፣ አፕላይድ ባዮሎጂ፣ የመድኃኒት ሞያ ወይም ከነዚህ ሞያ ዘርፎች ጋር ተመሳሳይ በሆነ ሞያ የተመረቀ ሆኖ ቢያንስ ዲፕሎማና ከዚያ በላይ ያለው መሆን አለበት፡፡

4) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (3) እንደተጠበቀ ሆኖ የቴክኒክ ባለሙያው ስለ ምርቱ ባህሪ፣ ይዘትና ምንነት፣ የቀን ፍጆታና አወሳሰድ፣ ጎጂ ባህሪያትና የጎንዮሽ ውጤት እንዲሁም ስለ ምርቱ አቀማመጥና መደረግ ስላለባቸው ጥንቃቄዎች መሰረታዊ እውቀት ሊኖረው ይገባል፡፡

### 17. የምግብ ንግድ ድርጅት ቴክኒካል ባለሞያ ሃላፊነት

1) ማንኛዉም የቴክኒክ ባለሙያ በድርጅቱ ከምግብ ደህንነትና ጥራት መጓደል ጋር ተያይዞ የሚከሰቱ ማንኛውም የጤና ችግሮች ከድርጅቱ በተጨማሪ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

2) የቴክኒክ ባለሙያዉ ድርጅቱ በሚያስመጣቸዉ፣ በሚያከፋፍላቸዉ ወይም በሚልካቸዉ ምግቦች ላይ የታዩ የጥራትና ደህንነት ለዉጥ ወይም ችግር መከሰቱን ሲያዉቅ ወይም ሲሰማ ሁኔታዉን ለባለ ድርጅቱ ማሳወቅ አለበት፡፡

3) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (3) እንደተጠበቀ ሆኖ የድርጅቱ ባለቤት አስፈላጊውን የማስተካከያ እርምጃ ካልወሰደ ቴክኒካል ባለሞያው ለባለስልጣኑ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡

18. ስለ ምግብ ሸያጭ ሰራተኛ ጤናና ደህንነት

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ከምግቡ ጋር ቀጥተኛ ንክኪ ያላቸው ሠራተኞች ስራ ከመጀመራቸው በፊት ከተላላፊ በሽታዎች ነፃ ስለመሆናቸው ማረጋገጥ አለበት፡፡
2) ድርጅቱ በምግብ ሸያጭ ላይ የተሰማሩ ባለሙያዎች በየስድስት ወሩ የጤና ምርመራ እንዲመረመሩ የማድረግ ግዴታ አለባቸው፡፡
3) ማንኛውም በምግብ ሸያጭ ስራ ላይ የተሰማራ ሰራተኛ በስራ ጊዜ በማንኛውም ተላላፊ በሽታዎች ታሞ እንደ ተቅማጥ፣ ትኩሳት፣ ትውከትና የመሳሰሉት ምልክቶች ካለበት ህክምናውን እስኪጨርስ ድረስ ከስራው መገኘት የለበትም፡፡
4) ሰራተኞች የግል ንጽህና አጠባበቅ በየጊዜው ቁጥጥርና ክትትል ሊደረግባቸው ይገባል፡፡
5) የድርጅቱ ሰራተኞች እንደየ ስራው ባህሪ በስራ ወቅት የግል የስራ ደህንነት መጠበቂያ መሳሪያዎች ሊያደርጉ ይገባል፡፡
6) ሠራተኞች ስራ ከመጀመራቸው በፊትም ሆነ በስራ ላይ እያሉ የጤና አጠባበቅ ስልጠና በተለይም ስለመሠረታዊ የምግብ አያያዝና ደህንነት፣ ስለምግብ ባህሪያት፣ በምግብ ላይ ስለሚመጡ ተላላፊ በሽታዎችን የሚመለከቱና የመሳሰሉ ስልጠናዎች መውሰድ አለባቸው፡፡
7) ሠራተኞቹ በድርጅቱ ውስጥ ሊከሰቱ ስለ ሚችሉ አደጋዎች መከላከያና መቆጣጠሪያ መሳሪያዎችና አሰራሮች (እንደ እሳት አደጋ መከላከያ፣ የመጀመሪያ የህክምና እርዳታ መስጫ መሳሪያ) በቂ ስልጠና መውሰድ አለባቸው፡፡

## ክፍል አምስት

## ምግብ ወደ አገር ውስጥ ስለማስገባትና ወደ ውጭ አገር ስለ መላክ

19. ምግብን ወደ ሀገር ውስጥ ስለማስገባት

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ከባለስልጣኑ ፈቃድ ሳያገኝ ምግብን ወደ ሀገር ውስጥ ማስገባት አይችልም፡፡

2) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) እንደተጠበቀ ሆኖ ተጨማሪ ምግብና የጨቅላ ህፃናት ምግብ ለማስገባት ምግቡ በባለስልጣኑ የምግብ ምዝገባ መመሪያ መሰረት መመዝገብ አለበት፡፡

3) ማንኛውም የተመዝገበ ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ሊገባ የሚችለው መጀመሪያ ምግቡ ሲመዘገብ በነበረው ሁኔታ ሲገኝ ብቻ ነው፡፡

4) ማንኛውም ሰው ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ሲያስገባ ምግቡን በተመለከተ ቢያንስ በአማርኛ ወይም በእንግሊዝኛ ቋንቋ የተጻፉ ሰነዶችን ማቅረብ አለበት፡፡

5) ማንኛውም በጨረራ (Irradiation) የታከመ፣ የፍሎራይድ መአድንና ጉልቲን ንጥረ ነገሮች ያለው የጨቅላ ህፃን ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ማስገባት የተከለከለ ነው፡፡

6) ማንኛውም ወደ ሀገር ውስጥ የሚገባ የምግብ ጭማሪ አግባብ ባለው ደረጃ ለምግብ ዝግጅት እንደ ጥሬ ዕቃነት እንደሚያገለግል የተመዘገበና ጥቅም ላይ የዋለ መሆን አለበት፡፡

7) ማንኛውም ልዉጥ ህያው ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ለማስገባት ምግቡ በአከባቢና ሰው ጤና ላይ ጉዳት እንደሌለው ከአከባቢ ጥበቃ ባለስልጣን ማረጋገጫ ሊኖረው ይገባል፡፡

8) ማንኛውም የእርዳታ ድርጅት ምግብ ወደ ሀገር ውስጥ ማስገባት የሚችለው ድርጅቱ በእርዳታ ሰጪነት የተመዘገበ ስለ መሆኑ ህጋዊ ፈቃድ ወይም አግባብ ካለው ህጋዊ አካል የድጋፍ ማስረጃ ማቅረብ ሲችል ብቻ ነው፡፡

9) ማንኛውም ሰው የጨቅላ ህፃናትና ተጨማሪ ምግቦች ለናሙናነት ወደ ሀገር ውስጥ ማሰገባት የሚችለው ለምዝገባ ዓላማ ብቻ ነው፡፡

10) ማንኛውም ሰው ምግብን ከመውጫና መግቢያ በር ላይ ለማስለቀቅ የሚከተሉትን ሰነዶች ከማመልከቻው ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት!

ሀ) ከኦርጅናሉ ጋር የተገናዘበ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ኮፒ፤

ለ) ከአልኮሆል መጠጦች ውጪ ለሆኑ ምግቦች የጤና ሰርተፊኬት (Health Certeficate) ፤

ሐ) የምግብ ጥራት ምርመራ ሰርተፊኬት (Certificate of Analysis)፤

መ) የስሪት አገር ማረጋገጫ ሰርተፊኬት (Certeficate of Origin)፤

ሠ) የምርት ሽያጭ ሰርተፊኬት (Free Sales Certeficate)

ረ) የእቃ ዝርዝር መግለጫ ሰነድ (Packing List)፤

ሰ) የጉምሩክ ዲክላራስዮን (Custom Diclaration)፤

ሸ) ቢል ኦፍ ሎዲንግ ወይም ኤርዌይ ቢል (Bill of Loading or Airway Bill)፤

ቀ) ኢንቮይስ (Comercial Invoice)፤

ተ) ምግቡ የተጨረረ ከሆነ የጨረራ ቅሪት መጠን የሰው ጤና የማይጎዳ መሆኑን ማረጋገጫ ሰርተፊኬት

ቸ) ጥሬ ስጋ ከሆነ የቬቴርነሪ ሰርተፊኬት፤

ኀ) አትክልትና ፍራፍሬ እና ጥራጥሬ ከሆነ የፋይቶ ሳኒቴሪ ሰርተፊኬት

ነ) ምግቡ የተመዘገበ ከሆነ የቅድመ መግቢያ ፈቃድ ሰርተፊኬት (Pre-import certeficate)

11)በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (10) (ለ) መሰረት የሚቀርብ ሰርተፊኬት ተጨማሪ የምርት ሂደት ለተካሄደበት ምግብ የሚያገለል ብቻ ነው፡፡

## 20. በጤና ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች

ማንኛውም የጤና ሰርተፊኬት አግባብ ባለው ተቆጣጣሪ አካል የተሰጠና ከ3 ወር በላይ ያልቆየ ኦርጅናል ሆኖ ቢያንስ የሚከተሉትን መረጃዎች ያካተተ መሆን አለበት!

1) የጤና ሰርተፊኬት ሰጪ አካል ስምና ሙሉ አድራሻ፤
2) የጤና ሰርተፊኬቱ መለያ ቁጥር፤
3) የላኪውና የተቀባዩ ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ፤
4) የምግቡ አይነትና መጠን፤
5) የምግቡ ኢንቮይስ ቁጥር፤
6) ምርመራው የተካሄደበትና ሰርተፊኬቱ የተሰጠበት ቀን፣ ወርና ዓመት ምህረት፣
7) የሰርተፊኬት ሰጪው አካል ኃላፊ ስም፣ ፊርማና ማህተም እና
8) ለሰው ምግብነት ሊውል የሚችል መሆኑን ወይም ለምግብ ዝግጅት በጥሬ ዕቃነት ስለ መዋሉ ገላጭ ፅሁፍ፡፡

## 21. በምግብ ጥራት ምርመራ ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች

ማንኛውም የምግብ ጥራት ምርመራ ሰርተፊኬት ኦርጅናል ሆኖ ቢያንስ የሚከተሉትን ማካተት አለበት!

1) ምርመራውን ያካሄደው ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ፣

2) የምግቡ አምራች ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ፤

3) የምርት መለያ ቁጥር፤

4) ምግቡ የተመረተበትና የመጠቀሚያው ጊዜ ወርና ዓም፣

5) የተካሄደው ዝርዝር የምርመራ ዓይነት፣ የተገኘው ውጤትና የተጠቀሙበት ማጣቀሻ ደረጃ (Reference Standard)፣

6) ምርመራ የተደረገበት ቀንና ዓም፤ እና

7) ምርመራውን ያካሄደው አካል ስም፣ ፊርማና ማህተም፡፡

## 22. በምግብ ሽያጭ ሰርተፊኬት ላይ መካተት ያለባቸው መረጃዎች

ማንኛውም የምግብ ሽያጭ ሰርተፊኬት ስለ ምርቱ ወቅታዊ ሁኔታ የሚገልፅ ሆኖ ቢያንስ የሚከተሉትን መረጃዎች የሚያካትት መሆን አለበት!

1) ሰርተፊኬት የሰጠው አካል ስም፣ ፊርማ፣ ማህተምና ሙሉ አድራሻ

2) የምግቡ አምራች ድርጅት ስምና አድራሻ፤

3) የምግቡ ዓይነት ዝርዝር፤ እና

4) ምግቡ በተመረተበት ሀገር ጥቅም ላይ መዋሉ የሚገልፅ ገላጭ ፅሁፍ

## 23. ስለ ምግብ የመጠቀሚያ ጊዜ

1) ማንኛውም ምግብ በባለስልጣኑ ተቆጣጣሪዎች ታይቶ የመግቢያ ፈቃድ በሚሰጥበት ጊዜ የምግቡ የመጠቀሚያ ጊዜ ከ9 ወር በላይ ከሆነ ቀሪ የመጠቀሚያ ጊዜው 6 ወርና ከዚያ በላይ ሊሆን ይገባል፡፡

2) ማንኛውም ምግብ በባለስልጣኑ ተቆጣጣሪዎች ታይቶ የመግቢያ ፈቃድ በሚሰጥበት ጊዜ የምግቡ የመጠቀሚያ ጊዜ ከ 9 ወር በታች ከሆነ ቀሪ የመጠቀሚያ ጊዚው 50 ፐርሰንትና ከዚያ በላይ ሊሆን ይገባል፡፡

3) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) እና (2) እንደተጠበቀ ሆኖ እንደ አግባብነቱ ባለስልጣኑ የምግቦቹ አስፈላጊነትና አገር ውስጥ ገብተው ጥቅም ላይ ከሚውሉበት ጊዜ አንፃር ታይቶ ሊወሰን ይችላል፡፡

4) የመጠቀሚያ ጊዜው ከሶስት ወር በታች ለሆኑ ምግቦች የመጠቀሚያ ጊዜያቸው በቀን፣ በወር እና በዓመት ተለይቶ በግልፅ መቀመጥ አለበት፡፡

5) የመጠቀሚያ ጊዜ የማይጠየቅባቸው የምግብ ዓይነቶች

ሀ) ተጨማሪ የምርት ሂደት ያልተደረገባቸው አትክልት፣ ፍራፍሬና ጥራጥሬ

ለ) ማንኛውም የአልኮሆል መጠናቸው ከ11 ፐርሰንት በላይ የሆኑ መጠጦች፤እና

ሐ) በ 24 ሰዓት ጊዜ ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ ምግቦች፤

6)በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (5)(ሀ) እንደተጠበቀ ሆኖ እንደ ጥራጥሬ የመሳሰሉ ምግቦች ተጨማሪ የምርት ሂደት ተካሂዶባቸው የቅርፅ፣ የመልክ ለውጥ ቢደረግባቸውም ሌላ ግብአት ካልተጨመረበት በስተቀር የመጠቀሚያ ጊዜ አይጠየቅባቸውም፡፡ ሆኖም ግን የምርት ዘመን ሊጠቀስ ይገባል፡፡

## 24. በምግብ ማሸጊያ ገላጭ ፅሑፍ ላይ መኖር ስላለበት መረጃ

1) ማንኛውም ምግብ በማሸጊያው ላይ ስለ ምግቡ ዝርዝር ሁኔታ የሚገልፅ ገላጭ ፅሁፍ ሊኖረው ይገባል፡፡

2) የምግብ ማሸጊያ ገላጭ ፅሁፍ በአማርኛ ወይም በእንግሊዝኛ የተፃፈ ሆኖ ቢያንስ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት!

ሀ) የምግቡ ሳይንሳዊ ወይም የንግድ ስም፣

ለ) በምግቡ ውስጥ ያለው የንጥረ ነገርና የምግብ ጭማሪ ስም ዝርዝርና መጠን፣

ሐ) የምርቱ መለያ ቁጥር (Batch Number) ፣

መ) የአምራች ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ፣

ሠ) ምግቡ የተመረተበትና የመጠቀሚያ ጊዜ፣

ረ) እንደአስፈላጊነቱ የአጠቃቀምና አያያዝ ሁኔታ የሚገልፅ መረጃ መያዝ አለበት፡፡

3) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ የተጨማሪ ምግብ ማሸጊያ ገላጭ ጽሑፍ የሚከተሉትን መረጃዎች መያዝ አለበት!

ሀ) በቀን መወሰድ ስለሚገባው መጠንና የአወሳሰድ ሁኔታ፤

ለ) ምግቡ ህጻናት ከማይደርሱበት ቦታ መቀመጥ እንዳለበት የሚገልጽ ዓረፍተ ነገር፤

ሐ) በምግቡ ማሸጊያ ላይ “ተጨማሪ ምግብ” የሚል ፅሁፍ እና

መ) የምግቡ የአጠቃቀም፣ የአያያዝ ሁኔታ እና መደረግ ስላለበት ጥንቃቄ

4) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ የምግብ ጭማሪ ማሸጊያ ገላጭ ጽሑፍ የሚከተሉት መረጃዎች መያዝ አለበት፤

ሀ) የምግብ ጭማሪው በሌላ ምግብ ላይ በሚጨመርበት ጊዜ ጭማሪው በምን ያህል መጠን መጨመር እንዳለበት መግለፅ አለበት፡፡

ለ) በማሸጊያው ላይ በግልፅ "የምግብ ጭማሪ" የሚል ገላጭ ፅሁፍ እና

ሐ) የምግቡ የአጠቃቀም፣ የአያያዝ ሁኔታ እና መደረግ ስላለበት ጥንቃቄ

5) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ የጨቅላ ህፃንና ህፃን ምግብ ማሸጊያ ገላጭ ጽሑፍ ላይ የሚከተሉት ሁኔታዎች ማሟላት አለበት፤

ሀ) በምግቡ ውስጥ የሚገኝ የፕሮቲን ምንጭ መገለፅ አለበት፤

ለ) የምግቡ የአጠቃቀም፣የአያያዝ ሁኔታ እና መደረግ ስላለበት ጥንቃቄ

ሐ) በምግቡ ማሸጊያ ላይ በማንኛውም መንገድ ቢሆን የምግቡን ጥቅም ከመጠን በላይ አጉልቶ የሚያሳይ የተጋነነ የህፃናት ወይም የእናቶች ስእል ወይም ሌላ ገላጭ ፅሁፍ መኖር የለበትም፡፡

መ) በጨቅላ ህፃናት ምግብ ገላጭ ፅሁፍ ላይ በማንኛውም መንገድ ቢሆን የእናት ጡት ወተትን የማይተካ መሆኑን መግለፅ አለበት፡፡

6) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) (መ) መሰረት የአምራቹ ድርጅት ከአንድ በላይ ከሆነ ተጨማሪ የምርት ሂደት ያከናወነው ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ መገለፅ አለበት።

7) ማንኛዉም ገላጭ ፅሑፍ በቀላሉ የሚነበብ፣ ግልፅና የማይለቅ መሆን አለበት።

8) ማንኛውም የምግብ ገላጭ ጽሑፍ አቀራረብ በማንኛውም መልኩ ምግቡ የሰውን በሽታ እንደሚያድን፣ ለማከም አገልግሎት እንደሚውል ወይም ሌላ ምግብ መመገብን የሚተካ እንደሆነ የሚያሳይ መሆን የለበትም፡፡

9) በተጨረረ ምግብ ወይም ልውጥ ህያው ምግብ ማሸጊያ ገላጭ ፅሁፍ ላይ በቅደም ተከተል ምግቡ የተጨረረ ወይም ልውጥ ህያው ምግብ እንደሆነ የሚገልፅ መረጃ መኖር አለበት።

25. **ምግብን ወደ ውጭ ሀገር ስለ መላክ**

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ወደ ውጭ ሀገር ምግብ ለመላክ የጤና ማረጋገጫ ሰርተፊኬት ሲጠይቅ ከባለስልጣኑ ማግኘት ይችላል፡፡

2) ባለስልጣኑ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) መሰረት የጤና ሰርተፊኬት ለመስጠት፡-

ሀ) የምግቡ ላኪ ድርጅት ከባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት እንዳለው፣

ለ) ምግቡ ተጨማሪ የምርት ሂደት የተካሄደበት ከሆነ የምግቡ አምራች ድርጅት ከባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያገኘ እንደሆነ፣

ሐ) ምግቡ ደረጃውን በጠበቀ አስተሻሸግ የታሸገና በማሸጊያው ላይ የተሟላ ገላጭ ፅሁፍ መኖሩን፣

መ) ድርጅቱ ለአትክልት፣ፍራፍሬ ወይም ጥራጥሬ እና ስጋ የጤና ሰርተፊኬት ለማግኘት እንደ ቅደም ተከተሉ የፋይቶ ሳኒተሪ እና ቬቴሪነሪ ሰርተፊኬት ማቅረቡን

ሲያረጋግጥ ይሆናል፡፡

3) አንድ የጤና ሰርተፊኬት የሚያገለግለው ለአንድ ጊዜ ጭነት (Consignment) ብቻ ነው፡፡

## ክፍል ስድስት

## ስለ ምግብ ማከፋፈል፣ማከማቸትና ማጓጓዝ

### 26. ምግብ ስለ ማከፋፈል

1) ማንኛውም የምግብ ጅምላ አከፋፋይ ድርጅት ምግብ መግዛት የሚችለው በባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ከተሰጠው የምግብ አስመጭ ድርጅት ወይም ከአገር ውስጥ ምግብ አምራች ድርጅት ብቻ ይሆናል፡፡

2) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት በማጓጓዝም ሆነ በአከማቻቸት ሂደት ወይም በማንኛውም ምክንያት ብልሽት ያልደረሰበትና ተገቢውን የደህንነትና ጥራት ደረጃ የጠበቀ ምግብ ብቻ ማከፋፈል አለበት፡፡

3) ድርጅቱ የሚያከፋፍላቸው ምግቦች የግዥና የሽያጭ ደረሰኝ ሊኖረው ይገባል፡፡

4) ድርጅቱ የሚያከፋፍለው ምግብ በአንቀፅ (24) ላይ ስለ ማሸጊያ ገላጭ ፅሁፍ የተቀመጠውን መስፈርት የሚያሟላ ሆኖ መጀመሪያ ከነበረው መልክ ምንም አይነት ለውጥ ያልተደረገበትና ብልሽት ያልደረሰበት መሆን አለበት፡፡

### 27. ስለ ምግብ አከመቻቸትና አያያዝ ሁኔታ

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የሚያከማቸውን ምግብ እንደየ ምግቡ ባህሪና ዓይነት ማከማቸት አለበት፡፡

2) ድርጅቱ ምግቡን ሊበክሉ ከሚችሉ ፀረ ተባይና ሌሎች ኬሚካሎች ጋር አብሮ ማከማቸት የለበትም፡፡

3) የተበላሹ ወይም የመጠቀሚያ ጊዜአቸዉ ያለፈባቸው ምግቦች እስኪወገዱ ድረስ በአግባቡ ተቆጥረውና ተመዝግበው ከሌሎች ምግቦች ተለይተው ጥቅም ላይ እንደማይውሉ የሚገልፅ ፅሁፍ በመለጠፍ ለብቻቸው መቀመጥ አለባቸው፡፡

4) ድርጅቱ የመጠቀሚያ ጊዜአቸዉ ቅርብ የሆኑ ምግቦች በቅድሚያ ጥቅም ላይ እንዲዉሉ ማድረግ አለበት፡፡

5) የተለየ የቅዝቃዜ ሰንሰለት መጠበቅ የሚያስፈልጋቸው ምግቦች የቅዝቃዜ ሰንሰለት በጠበቀ ሁኔታ መከማቸት አለባቸው፡፡

6) ማንኛውም ምግብ የሚከማችበት መጋዘን ንፁህ፣ ደረቅ፣ ቀዝቃዛ፣ ከቆርጣሚ እንስሳትና ተባይ ነፃ መሆን አለበት፡፡

7) በእያንዳንዱ የምርት ዓይነትና መጋዘን ላይ የምርቱን ዓይነት፣ ምርቱ ያለበትን ሁኔታ (status) እና ሌሎች ስለ ምግቡ የሚገልፁ መረጃዎች በየጊዜው መለጠፍ አለባቸው፡፡

8) ማንኛውም ምግብ እንደምርቱ ዓይነት በዚህ መመሪያ ክፍል ሶስት የተቀመጡትን የምግብ ማከማቻ መስፈርቶች ያሟላ መሆን አለበት፡፡

## 28. ምግብ ስለ ማጓጓዝ

1) ማንኛውንም ምግብ ለብክለት በተጋለጠ ሁኔታ ማጓጓዝ የተከለከለ ነው፡፡

2) ምግብን ለማጓጓዝ የሚያገለግል ማጓጓዣ እቃ ንፁህ፣ ደረቅና ምግብን ሊበክሉ ከሚችሉ ከፀሐይ፣ ከአቧራና ከማናቸውም እርጥበት ወይም ሌሎች ነገሮች የሚከላከል መሆን አለበት፡፡

3) ከምግቡ ጋር የሚቃረን ባህሪ ያለው ወይም ምግቡን ሊበክል የሚችል ማንኛውም ዓይነት እቃ በተጫነበት ወይም በተቀመጠበት የመጓጓዣ እቃ ምግብን መጫን ወይም ማጓጓዝ የተከለከለ ነው፡፡

4) የቅዝቃዜ ሰንሰለታቸው መጠበቅ ያለባቸው ምግቦች ተገቢውን የቅዝቃዜ መጠን ሊጠብቅ በሚችል ማቀዝቀዣ በተገጠመለት እቃ ማጓጓዝ አለበት፡፡

## ክፍል ሰባት

## አስተዳዳራዊ እርምጃዎች

### 29. ማስጠንቀቂያ ስለ መስጠት

1) ¥Nኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የፈፀመው ጥፋት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን የሚያሳግድ፣ የሚያሰርዝ ወይም ሌሎች ከባድ አስተዳዳራዊ እርምጃዎች የሚያሰወስድ ካልሆነ በስተቀር ባለስልጣኑ እንደ አግባቡ የቃል ወይም የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ ሊሰጠው ይችላል፡፡

2) ባለስልጣኑ ድርጅቱ በተሰጠው የቃል ወይም የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ መሰረት አስፈላጊውን ማስተካከያ ካላደረገ በአስተዳደራዊ እርምጃ አአወሳሰድ መመሪያ መሰረት ተገቢውን እርምጃ ሊወስድበት ይችላል፡፡

### 30. ስለ እገዳ

1) ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት k¸ktl♯T MKNÃèC bxNÇ ጥፋተኛ ሆኖ ከተገኘ ባለስልጣኑ ከ1 ወር እስከ 6 ወራት ለሚደርስ ጊዜ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ ሊያግድ ይቸላል!

   h) ?UêÂ wQ¬ê yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqT f”D klIW ድርጅት ምግብ ከገዛ wYM b¥N¾WM mNgD ከተቀበለ ወይም ፈቃድ ለሌለው አከፋፋይ ድርጅት ከሸጠ¿

   l) ባለስልጣኑን ሳያስፈቅድ በተቋሙ የቦታ አድራሻ ላይ ለዉጥ ካደረገ፤

   ሐ) የቅዝቃዜ ሰንሰለት ሊጠበቅላቸው የሚገቡ ምግቦችን የቅዝቃዜ ሰንሰለታቸው በማይጠብቅ ሁኔታ ካጓጓዘ፣ ካከማቸ ወይም ሲሸጥ ከተገኘ፤

   መ) bxXMé ?mM wYM S‰WN l¥kÂwN b¥ÃSCL yአµL g♯DlT wYM yxL÷L m-_½ አደንዛዥ እፅ፣ yÂR÷tKÂ úY÷TépK መድኃኒቶችን wYM l§ bmWsD b¸nú yxXMé ?WkT MKNÃT wYM b:D» mGÍT MKNÃT tGÆ„N በአግባቡ ¥µÿD የማይችል ባለሙያ ሲያሰራ ከተገኘ፤

ሠ) ባለሥልጣኑ በድርጅቱ ውስጥ በማንኛውም ጊዜ ለሚያደርጋቸው ማንኛውም የኢንስፔክሽን ስራዎች XNÄÃkÂWN እንቅፋት የፈጠረ እንደሆነ፤

r) በዚህ መመሪያ አንቀፅ (6) ስር ከተጠቀሱት መስፈርቶች መካከል አንዱን ሲያጓድል፤

s) ድርጅቱ ከሁለት ጊዜ በላይ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት የማያስተካክል ከሆነ ወይም

¹) ከህብረተሰብ ጤና ቁጥጥር አንጻር ባለስልጣኑ አeðLÑ› እና ምክንያታዊ ነ¨‹ wKA ÁS ነባቸዉንና የበላይ ሀላፊ ያጸደቃቸዉ K?KAች ተመሳሳይ ጥፋቶች ሲፈፅም ።

2) DRJ t! xGÆB ባለው ሌላ አካል bNGD |‰ ላይ XNÄYቀጥል ካገደው፣

31. ስለ ስረዛ

1) ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት k¸ktl#T MKNÃèC bxNÇ ጥፋተኛ ሆኖ ከተገኘ ባለስልጣኑ ቢያንስ ለ1 ዓመት ለሚደርስ ጊዜ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ ሊሰርዝ ይችላል$

ሀ) yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqt! ytgßW b¥+bRbR mçn# ከተረጋገጠ፤

ለ) yB”T ¥rUgÅ MSKR wrqቱን b¥ÂcWM mNgD ll@§ ሶስተኛ ወገን ካስተላለፈ፤

/) ማንኛውንም ምግብ መጀመሪያ በአምራቹ ድርጅት ከተሰራ ወይም ከነበረው የሚዛን ክብደት ለመጨመር፣ መልክ ለማሳመር፣ ወይም ለሌላ ተግባር ባዕድ ነገር ጨምሮ ሲገኝ፤

መ) DRJቱ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ካወጣበት የምርት ›Ynት ውጪ ካስመጣ፣ ከላከ ወይም ካከፋፈለ፤

\) መመዝገብ ሲገባው ÃL tmzgb፣ ytb§¹½ yxgLGlÖT zmN Ãl fbT½ ገbÃ §Y XNÄYዉል y¬ገd፣ ስለምርቱ ሁኔታ g§+ {h#F የሌለዉ ወይም xúúC g§+ {ሑ#F ያለው ምግብ የያዘ፣ የ¹ጠ wYM ያከፋፈለ ወይም ምግብ ykls½ አመሳስሎ ያቀረበ ፣ b?gw_ mNgD ምግብ የያዘ ወይም ይህንን ስራ መከናወኑን አውቆ ምግቡን ከያዘ፣ ከሸጠ ወይም ካከፋፈለ፤

ረ) ከከአምራቹ ድርጅት የውል ስምምነት ሳይኖረው በቅድሚያ የታሸገ ምግብ እንደገና ከፋፍሎ በማሸግ ወይም ሌላ ገላጭ {ሑF በማድረግ ከሸጠ፤

ሰ) ድርጅቱ በዚህ መመሪያ አንቀፅ (11) መሰረት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን በወቅቱ ካላሳደሰ፤

ሸ) ድርጅቱ በባለስልጣኑ የተጣለበትን እገዳ በመተላለፍ ስራውን ከቀጠለ፤

ቀ) ድርጅቱ ስለ እገዳ የተመለከተውን በአንቀፅ (30) ላይ የተቀመጡትን ተመሳሳይ ጥፋቶች በሶስት አመት ጊዜ ውስጥ ከሁለት ጊዜ በላይ ፈፅሞ ሲገኝ ወይም፤

በ) ከህብረተሰብ ጤና ቁጥጥር አንጻር ባለስልጣኑ አeðLÑ› እና ምክንያታዊ ነ¨‹ wሎ ÁSነባቸዉንና የበላይ ሀላፊ ያጸደቃቸዉ K‽KÅች ተመሳሳይ ጥፋቶች ሲፈፅም ፡፡

2) yz!H xNq{ Nx#S xNq{ (1) XNd t -bq çñ½ DRJ t¦ xGÆB ባለው ሌላ አካል bNGD |‰ው ላይ XNÄYቀጥል ፈቃዱ ከተሰረዘ ባለስልጣኑ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ይሰርዛል፡፡

## 32. ምግብን ስለ መያዝ

1) ማንኛውም ባለስልጣኑ የምግቡን ጥራትና ደህንነት ጉድለት መኖሩን ጥርጣሬ ሲኖረው ወይም በህብረተሰቡ ጤና ላይ አደጋ ሊያደርስ ይችላል ብሎ ሲያምን የምግቡ ጥራትና ደህንነት እስኪረጋገጥ ድረስ ለብቻው ተገልሎ እንዲቆይ ሊያደርግ ይችላል፡፡

2) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) መሰረት እንዲቆይ የተደረገ ምግብ አስፈላጊው ምርመራ ተደርጎበት ምግቡ በጥቅም ላይ የማይውል መሆኑን ከተረጋገጠ ምግቡ ሊወገድ ወይም ወደ መጣበት ሀገር ሊመለስ ይችላል፡፡

## 33. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለ መመለስ

1) የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ከተሰጠበት ዓይነት፣ የቦታ ለውጥ ሲያደርግና አዲስ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማግኘት ጠይቆ ተቀባይነት ሲያገኝ መመለስ አለበት፡፡

2) የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ ከተሰረዘ፣ ከታገደ፣ በተቀመጠው የእድሳት ጊዜ ገደብ ሳይታደስ ከቀረ ወይም በራሱ ፈቃድ ስራውን ካgረጠ በሁለት የስራ ቀናት ውስጥ መመለስ አለበት፡፡

## 34. እገዳና ስረዛ ስለማንሳት

ማንኛውም የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የታገደበት ወይም የተሰረዘበት የምግብ ንግድ ድርጅት የተጣለበት እገዳ ወይም ስረዛ ሊነሳለት የሚችለው በዚህ መመሪያ መሰረት ቅሬታ አቅርቦ ቅሬታው ተቀባይነት ሲያገኝ ወይም ድርጅቱ ለእገዳ ወይም ለስረዛ ያበቃውን ጥፋት በተመለከተ የተሰጠው የጊዜ ገደብ ሲያጠናቅቅ እገዳው ወይም ስረዛው ሊነሳለት ይችላል፡፡

## 35. ምግብ ለሌላ አካል ስለማስተላለፍ

ማንኛውም ሰራውን በራሱ ፈቃድ ያgረጠ፣ እገዳ ወይም ስረዛ የተጣለበት ድርጅት በእጁ ጥቅም ላይ መዋል የሚችሉ ምግቦች በባለስልጣኑ ፈቃድ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ላላቸው ሌሎች ድርጅቶች ማስተላለፍ ይችላል።

## 36. ምግብ ከገበያ ላይ ስለ መሰብሰብ /Product recall/

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ያሰራጨውን ምግብ ጥራቱ ጥርጣሬ ውስጥ የሚያስገባ ጠቋሚ ነገሮች መኖራቸውን ሲያረጋግጥ ማንኛውም ዓይነት ሽያጭ እንዳይደረግ የማስቆምና ለባለስልጣኑ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፡፡
2) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ያስመጣው ወይም ያከፋፈለው ምግብ የጥራትና ደህንነት ጉድለት ኖሮት ለህብረተሰቡ ጤና ጎጂ መሆኑ ሲረጋገጥ ከገበያ የመሰብሰብ ግዴታ አለበት፡፡
3) የምግቡ ብልሽት ምክንያት ተጣርቶ ችግሩ እንዲከሰት ያደረገው ድርጅት አግባብ ባላቸው ህጎች አስተዳዳራዊ እርምጃ ሊወሰድበት ይችላል፡፡

## 37. በጥቅም ላይ ስለማይውሉ ምግቦች አወጋገድ

1) ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት በተለያዩ ምክንያቶች ጥቅም ላይ የማይውሉ ምግቦች ለይቶ የመያዝና ዝርዝራቸውን ለባለስልጣኑ ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለበት፡፡
2) ወደ ሀገር ውስጥ እንዳይገባ የተከለከለ ምግብ ወደ መጣበት ሀገር እንዲመለስ ወይም በሀገር ውሰጥ እንዲወገድ መደረግ አለበት፡፡
3) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) መሰረት ምግቡ ወደ መጣበት ሀገር እንዲመለስ ከተወሰነ ባለስልጣኑ ለገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን አሳውቆ ምግቡ ወደ መጣበት አገር ስለመመለሱ ማረጋገጥ አለበት፡፡
4) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) መሰረት ምግቡ በሀገር ውስጥ እንዲወገድ የሚደረግ ከሆነ አወጋገዱ በባለስልጣኑ የምግብ አወጋገድ መመሪያ መሰረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡
5) bz!H xNq{ msrT ltwgd wYM wdmÈbT hgR ltmls MGB ÆlSLÈn# HUê ¥Sr© YsÈLÝÝ
6) ምግቡ ወደ መጣበት አገር የመመለስም ሆነ በሀገር ውስጥ ለማስወገድ ሂደት የሚያስፈልገውን ወጪ ምግቡን ያስመጣው አካል የሚሸፈን ይሆናል።

## 38. ስለ አስተዳዳራዊ እርምጃ እና ቅሬታ አቀራረብ

1) በዚህ ክፍል መሰረት የሚወሰዱ አስተዳዳራዊ እርምጃዎች በባለስልጣኑ የአስተዳዳራዊ እርምጃ አወሳሰድና ቅሬታ አቀራረብ መመሪያ መሰረት ይሆናል።
2) ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት ስለብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ፣ እድሳት፣ እገዳና ስረዛ ወይም ሌሎች ባለሥልጣኑ የሚወስዳቸዉ እርምጃዎችን በተመለከተ ቅር ከተሰኘ አቤቱታውን በአንድ ወር ጊዜ ዉስጥ ባለስልጣኑ ላቋቋመዉ ቅሬታ ሰሚ አካል ማቅረብ ይችላል።
3) ቅሬታ የቀረበለት ቅሬታ ሰሚ አካል ቅሬታውን አጣርቶ በ30 ቀናት ውሰጥ ምላሽ መሰጠት ይኖርበታል።

## ክፍል ስምንት

## ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

### 39. የምግብ መረጃ ስለ መያዝ

1) ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት ስለ አስመጣው፣ ስለ አከፋፈለው፣ ስለ ላካዉ፣ ስለተበላሸ፣ የመጠቀሚያ ጊዜዉ ስለአለፈበት፤ ስለተወገደ ምግብና ሌሎች ተያያዥ የሆኑ ሰነዶችን በአግባቡ የመያዝና በባለስልጣኑ ሲጠየቅም የማሳየት ግዴታ አለበት፡፡

2) የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (1) እንደተጠበቀ ሆኖ ምግቡ ተጨማሪ ምግብ ወይም የጨቅላ ህፃናት ምግብ ከሆነ ድርጅቱ በየስድስት ወሩ ለባለሥልጣኑ ሪፖርት ¥DrG xlbTÝÝ

3) ድርጅቱ ዝርዝር ኢንቮይሶች½ ደረሰኞች½ የክምችት መቆጣጠሪያ ስቶክና ቢን ካርዶች እÂ l@lÖC መረጃዎች l!ñrW YgÆL፡፡

4) ድርጅቱ ምግቡን የገዛበትና የሸጠለት ድርጅት ስምና ሙሉ አድራሻ መያዝ አለበት፡፡

5) ማንኛዉንም የምግብ ንግድ ድርጅት ከላይ የተጠቀሱት መረጃዎችን በአግባቡ የመያዝ ግዴታ አለበት፡፡

### 40. ምግብ ስለ ማስተዋወቅ

ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት በማንኛውም የማስታወቂያ መንገድ ተጠቅሞ ምግብ ማስተዋወቅ የሚችለው አግባብ ባለው የምግብ ማስታወቂያ ህግ መሰረት ይሆናል፡፡

### 41. መረጃ ለሕዝብ ይፋ ስለ ማድረግ

1) ባለሥልጣኑ የወሰደውን ማንኛውም አስተዳዳራዊ እርምጃ በተመለከተ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝና የቅሬታ አቀራረብ ጊዜ ገደብ ሲጠናቀቅ ወይም ቅሬታ ሰሚ አካሉ ጉዳዩን መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ ሲሰጥ መረጃዎቹን ለህብረተሰቡ ይፋ ሊያደርግ ይችላል፡፡

2) ባለሥልጣኑ በማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ያገኛቸው የአሰራር ግድፈቶች፣ የተረጋገጡ ተጨባጭ ጥቆማዎች ሲያገኝና መረጃው ለሕብረተሰቡ ባለመነገሩ በህብረተሰቡ

ጤና ላይ አደጋ ሊያስከትል ይችላል ተብሎ ሲታመን መረጃዎቹ በማንኛውም የመገናኛ ዘዴ ይፋ ሊያደርግ ይችላል፡፡

3) ማንኛውም ድርጅት የድርጅቱን ስምና አድራሻ የሚገልፅ ሊነበብ በሚችል ጉልህ ፊደል ቢያንስ በአማርኛ ቋንቋ ፅፎ ድርጅቱ በሚገኝትበት ቦታ ድርጅቱን ሊያመላክት በሚችል መልኩ ማኖር አለበት፡፡

4) ማንኛዉም ሰዉ በባለሥልጣኑ ምስጢር ተብለው ከተያዙ መረጃዎች በስተቀር ስለ ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት የሚፈልገውን መረጃ ማግኘት ይችላል፡፡

## 42. ስለ አግልግሎት ክፍያ

ማንኛዉም የምግብ ንግድ ድርጅት በባለስልጣኑ ለሚሰጠው አገልግሎት አግባብ ባለው አካል በሚወስነው የክፍያ ተመን መሰረት መክፈል ይኖርበታል፡፡

## 43. የመተባበር ግዴታ

ባለስልጣኑ ይህን መመሪያ ለማስፈፀም እንዲችል ጉዳዩ የሚመለከታቸው ማንኛውም የፌዴራልና የክልል መንግሥት አካላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው፡፡

## 44. ተፈፃሚነት የማይኖራቸው መመሪያዎች

ከዚህ መመሪያ ጋር የሚቃረን ማንኛውም መመሪያ፣ ሰርኩላር ደብዳቤ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ መመሪያ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም፡፡

## 45. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከነሐሴ 2 ቀን 2004 ዓ.ም ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

አቶ የሁሉ ደነቀው

የኢትዮጵያ የምግብ፣ የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን

ዋና ዳይሬክተር

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለልጣን**
Ethiopian Food, Medicine & Health Care Adminstration and Control Authority

<u>አባሪ 1</u>

yB ” T ¥rUgÅ MSKR wrqT

<u>**መጠየቂያ** Q{</u>

1. yxmLµC **ሙሉ** SM ________________________
2. xmLµቹ/ቿ በDRJ t ያለው `§ðnT________________________________
3. የድርጅቱ ባለቤት ሙሉ ስም________________________________________
   xD‰š

   ክልል_________ዞን/ክ/ከተማ__________ወረዳ__________ከተማ________ቀበሌ____________ስ/ቁ __________ ሞ/ቁ____________ኢሜይል______________________________

4. የምግብ ንግድ DRJ t xD‰š

   ክልል __________ ዞን/ክ/ከተማ__________ወረዳ___________ከተማ_______________
   ቀበሌ__________________ስ/ቁ______________ሞ/ቁ____________ኢሜል______________
   የቦታው ልዩ መጠሪያ__________________________________________________________

5. የDRJ t ›YnT

   xSm + ☐ JM§ xkÍ ÍY☐ §k! ☐

6. የሚይዘው የምግብ ዓይነት ___________________________________________________
   ___________________________________________________________________________

7. የድርጅቱን የቴክኒክ ባለሙያ
   7.1 ሙሉ ስም ________________________
   7.2 የትምህርት ደረጃ ________________________
   (የባለሞያው የውል ስምምነትና የትምህርት ማስረጃ ይያያዝ)
8. እኔ ________________________ የተባልኩኝ በምግብ ላኪ፣ አስመጪ እና አከፋፋይ መመሪያ ላይ የተቀመጡትን መስፈርቶች ስላJላሁኝ ድርጅቱ ታይቶ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠኝ እጠይቃለሁ፡፡

   ፊርማ ________________________

   ቀን ______________________

---

9. **ለቢሮ ስራ ብቻ የሚያገለግል**

- ማመልከቻውን የተቀበለው ሰራተኛ ስም ________________________ፊርማ ________
- ማመልከቻውን የተቀበለበት ቀን ____________ሰዓት_________________
- የቀጠሮ ቀን _______________ሰዓት____________

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን**
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration and Control Authority

*እዝል 2*

## የምግብ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለመስጠት በተቆጣጣሪዎች የሚሞላ የኢንስፔክሽን ቅፅ

- የድርጅቱ ስም ________________________የምርት ዓይነት ____________________
- ድርጅቱ የሚገኝበት አድራሻ፡ ክልል _____________ ዞን/ክፍለከተማ _________ወረዳ __________ ከተማ______________ ቀበሌ ____________ የቦታው ልዩ መጠሪያ ______________ ስልክ ቁጥር __________
- የድርጅቱ ባለቤት/ተወካይ __________________________________

| ተቁ | ዝርዝር መለኪያዎች | የመመዘኛ ነጥብ | የተሰጠው ነጥብ |
|---|---|---|---|
| *1.* | ***አካባቢያዊ ሁኔታ*** | *7* | |
| 1.1 | ድርጅቱ የተቋቋመበት ቦታ ለምግብ ብክለት ያለው ተጋላጭነት | 5 | |
| 1.2 | የመሰረተ ልማት ሁኔታ | 2 | |
| *2* | ***የህንፃው አሰራር ሁኔታ*** | *48* | |
| 2.1 | የህንጻው ከፍታ ከሚከማቸው ምግብ ጋር ያለው ተስማሚነት | 3 | |
| 2.2 | ህንፃው የተገነባበት ማቴሪያል ሁኔታ | 5 | |
| 2.3 | ድርጅቱ ከሚያከማቸው የምግብ መጠን አንፃር የክፍሎቹ ስፋት ሁኔታ | 7 | |
| 2.4 | የተለየ የምግብ ማከማቻ ክፍል፣የተበላሹ ምግቦች ማቆያ ቦታ፣መፀዳጃና የእጅ መታጠቢያ ክፍል መኖሩ | 7 | |
| 2.5 | የህንፃው ግድግዳና ወለል ለማፅዳት ያለው ምቹነት | 9 | |
| 2.6 | የማከማቻ ክፍሉ ጣሪያ የተሰራበት ማተሪያል ሙቀትና ከቀጥተኛ የፀሀይ ብርሃን የመከላከል አቅሙ | 3 | |
| 2.7 | የህንፃው በርና መስኮት ምግብን ሊበክሉ ከሚችሉ ነገሮች የመከላከል አቅሙ | 4 | |
| 2.8 | በማከማቻ ክፍሉ ውስጥ ያለው የብርሃንና የአየር ዝውውር ሁኔታ | 7 | |
| 2.9 | የደረቅ ቆሻሻ አያያዝ ሁኔታ | 3 | |
| *3* | ***አስፈላጊ ግብአቶችና ቁሳቁሶች*** | *30* | |
| 3.1 | ምግቡን ለማስቀመጥ የሚያስችል በቂ መድርደሪያ ወይም ፓሌት መኖሩንና የማቴሪያሉ ዓይነትና የአቀማመጥ ሁኔታ | 10 | |
| 3.2 | ድርጅቱ የቅዝቃዜ ሰንሰለታቸው መጠበቅ የሚያስፈልጋቸው ምግቦች የሚያከማች ከሆነ ምግቡን ለማስቀመጥና ለማጓጓዝ የሚያስችል መሳሪያ መኖሩ | 10 | |
| 3.3 | የመጀመሪያ ህክምና እርዳታ መስጫ መሳሪያ መኖሩን | 3 | |
| 3.4 | የድንገተኛ እሳት አደጋ ማጥፊያ መሳሪያ መኖሩን | 3 | |
| 3.5 | የምግብ ስርጭት መረጃ መያዣ ስርዓት መኖሩን | 2 | |
| 3.6 | እንደ ምግቡ አይነት የሰራተኞች የደህንነት መጠበቂያ ማቴሪያሎች መኖራቸው | 2 | |
| *4* | ***የሰው ሀይል*** | *15* | |
| 4.1 | ድርጅቱን በቴክኒክ ሀላፊነት የሚመራ ባለሞያ የትምህርት ዝግጅት ሁኔታ | 10 | |
| 4.2 | የጤና ምርመራ ሁኔታ | 5 | |
| | ጠቅላላ ድምር | 100 | |

የኢንስፔክተሮች አስተያየት ____________________________________________________________
______________________________________________________________________________

| የኢንስፔክተሮች ስም | ፊርማ | ቀን | ሰዓት |
|---|---|---|---|
| 1.______________________ | ______ | | |
| 2.______________________ | ________ | ___________ | _________ |
| 3.______________________ | ______ | | |

የሀላፊው አስተያየት ____________________________________________________________
ስም ______________________ ፊርማ ______________________ቀን __________ ሰዓት ________

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን**
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration and Control Authority

*<u>አዝል 3</u>*

## በኢንስፔክሽን ወቅት ለተገኙ ክፍተቶች ለማሟላት ከድርጅቱ ጋር የሚገባ መተማመኛ ሰነድ

1. የድርጅቱ ስም ______________________________የምርት ዓይነት ________________________
2. ድርጅቱ የሚገኝበት አድራሻ ክልል _____________ ዞን/ክፍለከተማ __________ ወረዳ __________ ከተማ ______________ ቀበሌ ____________ ልዩ መጠሪያ ______________ ስልክ ቁጥር __________
3. የድርጅቱ ባለቤት/ተወካይ _________________________________

| ተቁ | በድርጅቱ ውስጥ የተገኙ ክፍተቶች | በድርጅቱ መወሰድ ያለባቸው የማስተካካያ እርምጃዎች | የጊዜ ወሰን | ምርመራ |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |
| | | | | |

| | |
|---|---|
| የኢንስፔክተሩ ስም ፊርማ<br>1. _________________ _________<br>2. _________________ ________<br>3. _________________ ________<br>ቀን ________________________________ | የድርጅቱ ባለቤት/ተወካይ ስም ፊርማ<br>______________________ ________<br>ቀን ________________________________ |

*<u>ማሳሰቢያ</u>*

- *ድርጅቱ የተቀመጠውን መስፈርት ከ 60 ፐርሰንት በላይ አጋልቶ ፍቃድ የሚሰጠው ከሆነ ጉድለቶችን ለማስተካከል ይህ የመተማመኛ ቅፅ በሶስት ኮፒ ተዘጋጅቶ 1 ኮፒ ለድርጅቱ የሚሰጥ 2ኛ ኮፒ ከድርጅቱ ፋይል ጋር ይያዛል፣3ኛ ኮፒ ሊአንስፔክሽንና ሰረቬላንስ ዳይሬክቶሬት ለክትትል ይሰጣል።*
- *ድርጅቱ መስፈርቱን ሳያጋላ ቀርቶ በድጋሚ ፈቃድ ለማውጣት የሚመለስ ከሆነ ይህ የመተማመኛ ቅፅ በሁለት ኮፒ ተዘጋጅቶ 1ኛ ኮፒ ለድርጅቱ የሚሰጥ 2ኛ ኮፒ ከድርጅቱ ፋይል ጋር ይያያዛል።*
- *ድርጅቱ በገባው የመተማመኛ ሰነድ መሰረት ክፍተቶቹን በተቀመጠለት የጊዜ ገደብ ካላጋላ አግባብ ባለው ህግ መሰረት አስተዳዳራዊ እርምጃ ይወሰድበታል።*

*እዝል 4*

**በምግብ ማከማቻ ክፍል የምግብ መደርደሪያ ወይም ፓሌት አቀማመጥ ሞዴል**

ማንኛውም የምግብ ንግድ ድርጅት ለምግብ ማከማቻ የሚያዘጋጀው ክፍል ውስጥ ሊያኖራቸው የሚገባ የመደርደሪያ ወይም ፓሌት አቀማመጥ እንደሚከተለው መሆን አለበት

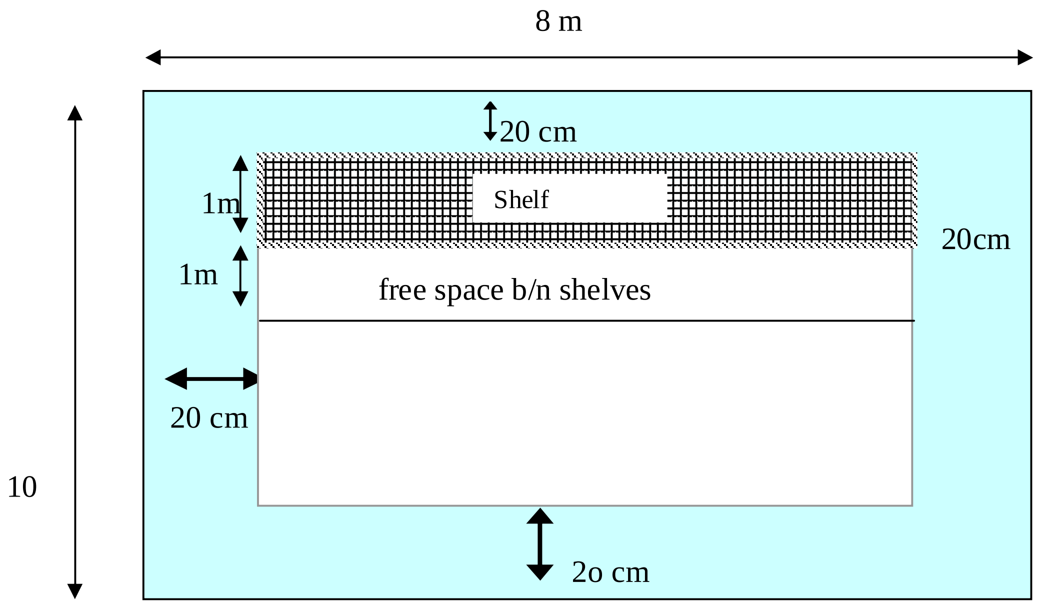


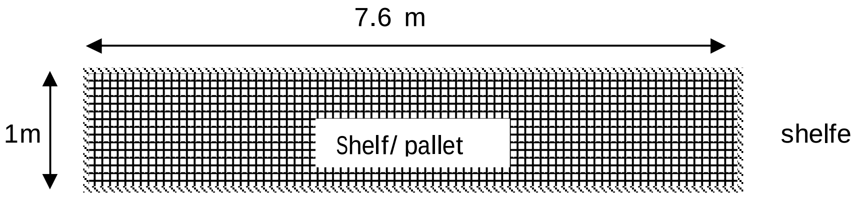

በአንድ የምግብ ማከማቻ ክፍል ሊኖሩ የሚችሉ የምግብ መደርደሪያ ወይም ፓሌት ብዛት ከዚህ በታች በተቀመጠው ስሌት መሰረት ማወቅ ይቻላል።

ለምሳሌ በስእሉ ላይ እንደተቀመጠው የመጋዘኑ ስፋት 10ሜትር በ 8 ሜትር የሆነ ማከማቻ ክፍል ሊኖሩ የሚችሉ መደርደሪያዎች ወይም ፓሌቶች ለማወቅ እንደሚከተለው ይሆናል።

$$\text{Total Area} = \text{width*length}$$

$$(\text{Area}_1) = 10\text{m*}8\text{m}$$

$$= \underline{80\text{m}^2}$$

ይሁን እንጂ በተቀመጠው መስፈርተ መሰረት አንድ የምግብ መደርደሪያ ወይም ፓሌት ሊቀመጥ የሚችለው ከማከማቻ ክፍሉ ግድግዳ ቢያንስ 20 ሴሜ ርቆ መቀመጥ አለበት።

በዚህ መሰረት ከግድግዳው በኣራቱ አቅጣጫ ያለው /20cm*4 side/ ስፋት ከጠቅላላ የመጋዘኑ ስፋት መቀነስ አለበት።

በዚህ መሰረት

$$\text{Area}_2 = \text{width}_2\text{*length}_2$$

$$= (\text{width}_1\text{-(20cm*2))*(length}_1\text{-(20cm*2))}$$

$$= \text{(10cm-0.4m)*(8m-0.4m)}$$

$$= \text{9.6m*7.6m}$$

$$= \underline{\textbf{72.96m}^2}$$

ስለዚህ የምግብ መደርደሪያዎቹ በውስጠኛው ስፋት ($\text{Area}_2$) ላይ ብቻ ናቸው ሊቀመጡ የሚችሉ።

በዚህ መሰረት በማከማቻ ክፍሉ በ $\text{Area}_2$ ላይ ሊኖሩ የሚችሉ የመደርደሪያ ብዛት ለማወቅ

$$\textit{No of shelves/ Pallets} = \frac{\textit{Area}_2}{\textit{Area of shelves + Area of free space}}$$

$$= \frac{72.96m^2}{(1m*7.6m)+(1m*7.6m)}$$

$$= \underline{\text{4.8 shelves / pallets}}$$

ከላይ በተገለጸው ምሳሌ መሰረት በ $80\text{m}^2$ ስፋት ያለው መጋዘን ሊኖሩ የሚችሉ (1m width & 7.6m length ያላቸው ሽልፎች) የሽልፍ ብ\ዛት 5 ሼልፎች ብቻ ይሆናሉ ማለት ነው።

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን**
**Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Administration & Control Authority**

*<u>እዝል 5</u>*

Photo

## የምግብ ላኪ፣አስመጪና ጅምላ አከፋፋይ ንግድ ድርጅት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት
## <u>Certificate of Competence for Food Export/Import/Wholesale Organization</u>

ቁጥር ___________________

ቀን ____________________

የድርጅቱ ስም ______________________ የንግድ ስራ ዓይነት_________________________________
Name of business organization Buisness type

የሚይዘው የምርት ዓይነት ______________________________________________________________________
Product Type

የድርጅቱ አድራሻ
Address of the organization

ክልል ____________________ዞን/ክ/ከተማ ________________ወረዳ ____________ከተማ _______________
Region Sub city/Zone Woreda City

ቀበሌ _______________ የቤ/ቁጥር___________ስ/ቁጥር ____________________ፋክስ________________
Kebele House no Telephone Fax

የድርጅቱ ባለቤት ሙሉ ስም ________________________________________
Owners Full Name

ድርጅቱ ባለስልጣኑ ያወጣውን መስፈርቶች ማሟላቱ ስለተረጋገጠ በምግብ፣ በመድኃኒትና በጤና ክብካቤ አሰተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ 661/2002 መሰረት ይህ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ተሰጥቷል፡፡

This Certificate of Competence is issued upon fulfillment of requirements set by the Authority in accordance with Food, Medicine and Healthcare Administration and Control Proclamation No. 661/2009.

_____________________________ _______________________
የሃላፊ ፊርማ የተሰጠበት ቀን
Signature of Authorized Person Date of Issue

| | | |
|---|---|---|
| <u>ታድሳል</u><br><u>Renewed</u><br>200___ E.C/201___G.C<br>የደረሰኝ ቁጥር _________<br>R/no<br>ፊርማ ____________<br>Signature | <u>ታድሳል</u><br><u>Renewed</u><br>200___ E.C/201___G.C<br>የደረሰኝ ቁጥር _________<br>R/no<br>ፊርማ ____________<br>Signature | <u>ታድሳል</u><br><u>Renewed</u><br>200___ E.C/201___G.C<br>የደረሰኝ ቁጥር _________<br>R/no<br>ፊርማ ____________<br>Signature |

<u>ማሳሰቢያ /Notice/</u>

ይህ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት
This certificate of competence

1. በየአመቱ ካልታደሰ እንደተሰረዘ ይቆጠራል፡፡
   Shall be considered cancelled unless renewed every year.
2. ድርጅቱ አግባብ ካላቸው ህጎችና መስፈርቶች ውጭ ሲሰራ ሲገኝ ሊታገድ ወይም ሊሰረዝ ይችላል፡፡
   may be suspended or revoked if the organization is found in violation of applicable laws & standards.

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለ ስልጣን**
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration & Control Authority

*<u>እዝል 6</u>*

## <u>በመግቢያና መውጫ በር የምግብ ኢንስፔክሽን ቅፅ</u>

1. የድርጅቱ ስም ______________________________የብ/ማ ምስክር ወረቀት ቁጥር ___________
2. የመግቢያና መውጫ በር ________________________
3. የመ11ዣ ሰነድ ቁጥር __________________________
4. የኢንቮይስ ቁጥር ______________________________
5. የዲክላራስዮን ቁጥር ___________________________

| ተቁ | የምርቱ መግለጫ /መጠሪያ ስም | መለኪያ | መጠን | የአምራቹ ድርጅት ስም | የምርት መለያ ቁጥር | የተመረተበት ቀን | የመጠቀሚያ ጊዜ ማብቅያ ቀን | መግለጫ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |

**<u>የኢንስፔክሽን ውጤት</u>**

**የምግቡ ሁኔታ**

- *የምርቱ አ11ዝ፣አያያዝና አቀማመጥ ሁኔታ* ______________________________________________
  ______________________________________________
- *የማሸጊያና ገላጭ ፅሁፍ ሁኔታ* ______________________________________________
  ______________________________________________
- *ጥራትና ደህንነት* ______________________________________________
- *የቀረቡ ተያያዥ ዶክመንቶች ሁኔታ* ______________________________________________

**የናሙና አወሳሰድ ስልት** (Sampling Technique): ______________________________________________

______________________________________________

ተጨማሪ የላባራቶሪ ምርመራ ያስፈልገዋል ? ያስፈልጋል ☐ አያስፈልግም ☐
የላባራቶሪ ምርመራ የሚያስፈልግ ከሆነ የምግቡ ዝርዝር መረጃ ይገለፅ

______________________________________________

______________________________________________

**ማጠቃለያ ፡** ምግቡ በተደረገበት ኢንስፔክሽን መሰረት የሚፈለገውን የጥራትና ደህንነት መስፈርት ያ ☐
አያ ላም ☐

**አጠቃላይ አሰተያየት**: ______________________________________________

ምግቡ ኢንስፔክት ያደረገው ኢንስፔክተር

ስም ________________________

ፊርማ ________________________

ኢንስፔክሽን የተካሄደበት ቀን ________ሰዓት _______

የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration & Control Authority

*አባሪ 7*

## የምግብ ናሙና መውሰጃ ማሳወቂያ ቅጽ

እኔ/እኛ ስሜ/ስማችን ከታች የተገለፀው የባለስልጣኑ ኢንስፔክተር/ሮች የሆንኩኝ/የሆንን በምግብ፣በመድኃኒትና በጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 አንቀፅ 5 ንዑስ አንቀፅ (2) (መ) በተሰጠኝ/ን ስልጣን መሰረት የሚከተለውን የምግብ ናሙና ለምርመራ አላማ ከድርጅቱ የወሰድኩ/ን መሆኔን/ናችንን አረጋግጣለሁ/እናረጋግጣለን፡፡

| | | |
|---|---|---|
| 1 | የናሙናው ባለቤት ድርጅት ስም | |
| 2 | የብቃት ማረጋገጫ ም/ወረቀት ቁጥር | |
| 3 | አድራሻ | |
| 4 | የናሙናው መጠሪያ ስም እና አይነት | |
| 5 | መጠን | |
| 6 | የምርት መለያ ቁጥር (batch No.) | |
| 7 | የተመረተበት ቀን | |
| 8 | የመጠቀሚያ ጊዜው የሚያበቃበት ቀን | |
| 9 | የአምራቹ ድርጅት ስም | |
| 10 | ናሙናው የተወሰደበት ቦታ | |
| 11 | ናሙናው የተወሰደበት ምክንያት | |

ናሙናውን የወሰደው ኢንስፔክተር ሙሉ ስም
1. ______________ ፊርማ _____
2. ______________ ፊርማ _____
3. ______________ ፊርማ _____

የድርጅቱ ባለቤት/ተወካይ
ስም ______________
ፊርማ ____________
ቀን __________ሰዓት ______

ናሙናው የተወሰደበት ቀን ______ ሰዓት _____

የኢንስፔክተሮች ሀላፊ አስተያየት ____________________________________________________________
____________________________________________________________

የሀላፊው ሙሉ ስም ________________________
ፊርማ ________________________
ቀን ________________________

የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration & Control Authority

*አባሪ 8*

# ናሙና ወደ ላቦራቶሪ መላኪያ ቅፅ

ለ ______________________________________________________

በምግብ፣በመድኃኒትና በጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 አንቀፅ 5 ንዑስ አንቀፅ (2) (P) መሰረት የሚከተለውን የምግብ ናሙና ለምርመራ አላማ የተላከ መሆኑን እየገለፅን ናሙናው ተመርምሮ የምርመራው ውጤት እንዲገለፅልን እንጠይቃለን፡፡

| | | |
|---|---|---|
| 1 | የናሙናው መጠሪያ ስም እና አይነት | |
| 2 | መጠን | |
| 3 | የምርት መለያ ቁጥር (batch No.) | |
| 4 | ምግቡ የተመረተበት ቀን | |
| 5 | የመጠቀሚያ ጊዜው የሚያበቃበት ቀን | |
| 6 | የተመረተበት ሀገር | |
| 7 | የአምራቹ ድርጅት ስም | |
| 8 | ናሙናው ምርመራ ያስፈለገበት ምክንያት | |
| 9 | የምርመራ ዓይነት<br>(eg. microbiology, physicochemical, nutrional content, toxicicty etc….) | |

ናሙናው የላከው ሀላፊ

ሙሉ ስም ______________________

ፊርማ ________________________

ቀን _________________________

*<u>አዝል 9</u>*

# ምግብን èራንታይን የማድረጊያ መተማመኛ ቅፅ

እኔ/እኛ ስሜ/ስማችን ከታች የተገለፀው የባለስልጣኑ ኢንስፔክተር/ሮች የሆንኩኝ/የሆንን በምግብ፣በመድኃኒትና በጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 አንቀፅ 5 ንዑስ አንቀፅ (2) (P) በተሰጠኝ/ን ስልጣን መሰረት ዝርዝራቸው ቀጥሎ የተገለፀው ምግቦች ጥራታቸውና ደህንነታቸው እስኪረጋገጥ ድረስ በማንኛውም መንገድ ጥቅም ላይ እንዳይውሉ èራንታይን ተደርገው እንዲቆዩ ያዘዝኩኝ/ን መሆኔን/ናችንን አረጋግጣለሁ/እናረጋግጣለን፡፡

1. የምግቡ ባለቤት ድርጅት ስም ________________የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ቁጥር ___________ አድራሻ ክልል _____________ ዞን/ክፍለከተማ __________ ወረዳ __________ ከተማ ______________ ቀበሌ ____________የቦታው ልዩ መጠሪያ ______________ ስልክ ቁጥር __________

2. ምግቡ èራንታይን የተደረገበት አድራሻ ፤ ክልል _________ዞን/ክፍለከተማ __________ ወረዳ __________ ከተማ __________ቀበሌ ____________የቦታው ልዩ መጠሪያ __________ መጋዘን ቁጥር (ካለ) __________

| ተቁ | የምግብ ዓይነት | የምርት መለያ ቁጥር | የተመረተበት ቀን | የመጠቀሚያው ማብቂያ ጊዜ | የአምራቹ ድርጅት ስም | የተመረተበት ሀገር | መጠን | èራንታይን የተደረገበት ምክንያት |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |
| | | | | | | | | |

እኔ ስሜ ከዚህ በታች የተገለፀው የዚህ ድርጅት ባለቤት/ተወካይ የሆንኩኝ የባለስልጣኑ ኢንሰፔክተሮች ባዘዙት መሰረት የያዝኩትን ምግብ ጥራትና ደህንነት እስኪረጋገጥ ድረስ በማንኛውም መንገድ ምግቡን ጥቅም ላይ እንዳይውል èራንታይን አድርጌ የማቆየው መሆኔን አረጋግጣለሁ፡፡

የድርጅቱ ባለቤት/ተወካይ ስም ________________________________

ፊርማ ______________________

ቀን ____________ሰዓት _____________

èራንታይን አድራጊው ኢንስፔክተር ሙሉ ስም

1. _____________ ፊርማ _____

2. _____________ ፊርማ _____

3. _____________ ፊርማ _____

èራንታይን የተደረገበት ቀን ______ ሰዓት _____

*ማሳሰቢያ*

*ይህ ቅፅ በሶስት ኮፒ ተዘጋጅቶ 1 ኮፒ ለድርጅቱ 1 ኮፒ ከድርጅቱ ፋይል ጋር የሚያያዝ ሆኖ 1 ኮፒ ለህግ ክፍል ለክትትል የሚላክ ይሆናል፡፡*

**የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለ ስልጣን**

Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration and Control Aouthority

*<u>አዝል 10</u>*

ቀን ______________ የመልቀቂያ ፍቃድቁጥር ____________

Date Release permit no.

## በመግቢያና መውጫ በር የምግብ መልቀቂያ ማሳወቂያ ሰነድ

<u>Entry-Exit Port Food Release Notification</u>

ለ _______________________________________________________________

To

ከዚህ በታች የተጠቀሰው ምግብ በምግብ፣ በመድኃኒትና በጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 661/2002 እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው ህጎች መስፈርት የሚያጋላ በመሆኑ *ወደ ሀገር ውስጥ እንዲገባ/ ወደ ውጭ ሀገር እንዲወጣ* ፈቃድ ተሰጥ~ል፡፡

The food item specified hereunder has been approved to be Imported/Exported to/from the country in accordance with the requirements of the Food, Medicine & Healthcare Adminstration & Control Proclamation No. 661/2009 and other relevant laws.

| | | |
|---|---|---|
| 1 | የድርጅቱ ስም<br>Name of the Organization | |
| 2 | የመጓጓዣ ሰነድ ቁጥር<br>Bill of lading No. | |
| 3 | ኢንቮይስ<br>Invoice No. | |
| 4 | የዲክላራስዮን ቁጥር<br>Declaration number | |
| 5 | የምግቡ ዓይነት<br>Type of food | |
| 7 | ከኢንቮይሱ ውስጥ ወደ ሀገር እንዳይገባ/ከሀገር እንዳይወጣ የተከለከለ (ካለ)<br>Food not approved to be imported/exported from the invoce (if any) | |

| የምግብ ዓይነት (type of food) | መለኪያ (unit) | መጠን (Quantity) | የምርት መለያ ቁጥር (batch No) | ምግቡ የተመረተበት (Manf.date) | የአምራቹ ድርጅት ስም (Munufacturer) | የተመረተበ ት ሀገር (Country of origion) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | | | | | | |

| | |
|---|---|
| የኢንሰፔክተር ሙሉ ስም__________________________<br>Name of aouthorised inspector<br>ፊርማ ___________<br>Signiure<br>የተሰጠበት ቀን ___________አገልግሎት የሚያበቃበት ቀን ___________<br>Date of issuance Valid up to | ማህተም<br>Seal |

*<u>ማሳሰቢያ፣</u>*

*ይህ ፎርም በሶስት ኮፒ ተዘጋጅቶ ዋናው ለጉምሩክ 2ኛው ኮፒ ለድርጅቱ የሚሰጥ ሆኖ 3ኛው ኮፒ ከፓዱ ጋር የሚቀመጥ ይሆናል፡፡*

*This form shall have three copies the orginal sent to custom & reveniue, the 2nd copy to the organization and the 3rd copy shall be kept along with the pad/*

የኢትዮጵያ የምግብ፣የመድኃኒትና የጤና ክብካቤ አስተዳደርና ቁጥጥር ባለስልጣን
Ethiopian Food, Medicine & Healthcare Adminstration & Control Aouthority

*አዝል 11*

Telephone: +251115522547
Fax: +251115521392
p.o.box - 5681
E-mail: Daca@ethionet.et
Website- http://www.fmhaca.gov.et
Addiss Abeba- Ethiopia

Ref. No _____/_____/______ Date: _____/___/____

# HEALTH CERTIFICATE

This is to certify that ___________________________ Ltd, Adress_______________________ Ethiopia is registered under certificate of competence No _____ in accordance with the Food, Medicine & Healthcare Administration & Control proclamation no. 661/2009 of Ethiopia, as a food ______________________. The food is inspected to ascertain compliance with the prescribed standard.

Permission is hereby granted to it for export of_________________ Metric Tons of ___________________to ______________________ as here under shown.

| | Name of food | Invoice Number | Batch no | Quantity (MT) | Values ($US) | remark |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |
| | | | | | | |
| | Total | | | | | |

Please note that this Health Certificate is limited to this consignment only, and is Valid from Date ______/_____/_____ to Date____/____/______.

Signed by:

______________________________
Authorized person